سالها پیش با ظهور صنعت چاپ، تحول مهمی در «گردش و جریان اطلاعات» رخ داد. صنعت چاپ موجب توسعه روزافزون کتاب ها شد. سپس این موضوع به عرصه اطلاع رسانی تسری یافت. هرچند پیش از این نیز پیرامون مسائل روزانه نشریاتی منتشر شده بود. از آن جمله می توان به «گزت» هایی اشاره کرد که در روم باستان منتشر می شد. اما این مساله تا ظهور صنعت چاپ توسعه چندانی نداشت. در واقع توسعه «روزنامه نگاری» با پیشرفت چاپ به شدت همبسته بوده و با توسعه چاپ، روزنامه نگاری توسعه یافته است.

بنابراین می توان عنوان کرد که «فناوری» امری مهم در پیشرفت روزنامه نگاری بوده است. با ظهور اینترنت و شناخت قابلیت های تسری آن در تمامی شئونات مربوط به «جریان اطلاعات»، روزنامه نگاری نیز همپای پیشرفت این صنعت جدید پیش رفته و در راه جدیدی قدم گذارد.

فناوری های نوین ارتباطی به عنوان زیرساخت روزنامه نگاری سایبر در قالب رسانه های مدرنی چون سایت ها و وبلاگ ها، هم اکنون یک نوع دموکراسی دیجیتال - و البته آسیب پذیر - را برای مخاطبان به وجود آورده اند که در پیوند با جامعه مدنی و اتکا به فرصت های جامعه اطلاعاتی، گفتمان سنتی قدرت و گفتمان حاکم بر روزنامه نگاری سنتی را همزمان به چالش فراخوانده است، اما با این همه، این موضوع ممکن است به مفهوم تسلیم این گفته های سنتی در برابر گفتمان فضای سایبر نباشد.

در این مقاله ما سعی داریم ابتدا نگاهی کلی به پیشرفت های اخیر در عرصه اینترنت داشته باشیم که موجب تحول و ایجاد شاخه ای جدید از روزنامه نگاری شده است، سپس به بررسی ساختار نوشتاری متون در روزنامه نگاری آنلاین و سنتی بپردازیم.

رویکرد مقایسه ای در ساختار نوشتاری

روزنامه نگاری سایبر نتیک

مجید سلیمانی

از نسخه چاپی تا نسخه آنلاین

از اواسط دهه ۱۹۹۰ و با پیشرفت قابل ملاحظه اینترنت، ما شاهد حضور روزافزون مطبوعات در عرصه اینترنت بوده ایم. این امر با قرار دادن «نسخه چاپی» روزنامه ها بر روی وب شروع شد. به طوری که بسیاری روزنامه ها نسخه چاپی روزنامه خود را بر روی این فضا قرار داده اند. همانطور که ملاحظه می شود، این امر هنوز درباره روزنامه های ایرانی صدق می کند و عمده روزنامه های ایرانی، هنوز نسخه چاپی شان را بر روی سایت های خود قرار می دهند.

اما این وضع به این حالت باقی نماند. به طوری که بسیاری روزنامه های مشهور دنیا مانند واشنگتن پست، تایمز، نیویورک تایمز و غیره، دست به ایجاد سایت های آنلاین ژورنالیستی زدند و نسخه چاپی خود را از صفحات وب برداشتند. دلیل این کار این بود که شرایط فضای وب با شرایط مطالعه روزنامه در فضای واقعی کاملاً متفاوت است.

در ادامه با رویکردی مقایسه ای جایگاه روزنامه نگاری آنلاین و سنتی را از لحاظ ساختار شکل و محتوا بررسی خواهیم کرد.

ساختارشکنی در نگارش

در این قسمت ما روزنامه نگاری سایبر را از چشم انداز تحول در ساختار نوشتاری اخبار و محتوا بررسی خواهیم کرد.

در این زمینه تغییرات بسیار مهمی رخ داده است. از آن جا که متن کاغذی، با متن بر روی صفحات وب به شیوه های متفاوتی تنظیم می شوند، می توان گفت که شیوه تنظیم متون از جمله مهمترین عناصر تغییر یافته در روزنامه نگاری آنلاین محسوب می شود. مهمترین تغییر شیوه اجرای متون در این زمینه، تبدیل متن به فرامتن است. تنها امکان روزنامه نگاری سنتی پیرامون متن، چینش آن در صفحات کاغذی روزنامه همراه با عکس های محدود بوده است. اما روزنامه نگاری آنلاین در این زمینه توفیق اساسی داشته است. در واقع متن در روزنامه نگاری آنلاین، نه تنها نوشته بلکه دیگر انواع متون مانند صوت، فیلم و غیره را نیز شامل می شود. ضمن این که ظهور هایپرلینک نیز موجب پویایی متن در روزنامه نگاری آنلاین شده است.

از دیگر مواردی که پیرامون تغییر شکلی می توان عنوان کرد، تغییر در شیوه های خبرنویسی و ارائه متون دیگر ژورنالیستی همچون گزارش، مقاله و... است. هرچند هنوز برخی از سایت های خبری از شیوه های معمول خبرنویسی در روزنامه نگاری سنتی مانند سبک هرم وارونه استفاده می کنند. سبکی که بیشترین کاربرد را در روزنامه نگاری داشته است. اما این کار با توسعه روزنامه نگاری آنلاین کم کم فراموش شد. در واقع نوشتن در فضای وب از قواعد جدیدی پیروی می کند. این قواعد را اینگونه می توان شمرد:

> ظهور سایبرژورنالیسم نتوانسته است به طور کامل جایگاه روزنامه نگاری سنتی را به خطر اندازد یا تغییر جایگاه روزنامه نگاری سنتی از ارائه خبر صرف به تحلیل و تشریح رویدادها حیات این نوع روزنامه نگاری ادامه یافت

- «خلاصه نویسی» از مهمترین عناصر روزنامه نگاری آنلاین است. در واقع در سایبرژورنالیسم، مهمترین عنصر، «زمان» است. از آنجا که خواننده جای خود را به کاربر داده است، باید به ملاحظات مهمی در زمینه ارائه پیام توجه کرد. در واقع کاربر با حجم عظیمی از اطلاعات روبروست. وی حتی همزمان به متون سایت های ژورنالیستی متعدد دسترسی دارد. اما «خواننده مطبوعات» با چنین وضعی روبرو نیست. در واقع تنها به حداکثر چند روزنامه و با صفحاتی محدود دسترسی دارد. در این صورت می تواند، وقت بیشتری را صرف مطالعه مشروح خبر کند.
- عبارات نسبت به روزنامه نگاری سنتی، «کوتاه تر و روشن تر» است. ضمن این که فاصله نهاد و گزاره کم و کلمات حشو و زائد حذف خواهند شد.
- رغبت خواننده به مطالعه خبر و مطالب ژورنالیستی، در صورتی ایجاد خواهد شد که کاربر دریابد با مطلبی کوتاه و پربار روبروست. ارائه حجم انبوهی از نوشته در این زمینه کارساز نخواهد بود.
- نوع نوشتار مطالب بر اساس متوسط مخاطبان است. بنابراین سطح نوشته پائین تر و یا بالاتر از مخاطبان نباید باشد.
- از آنجا که «فضای سفید» در متن، موجب ایجاد هزینه های اضافی نخواهد شد، بنابراین استفاده از فضای سفید پیشنهاد می شود. این امر می تواند موجب وضوح و درک مطلب بیشتر شود. این در حالی است که این قابلیت در روزنامه نگاری سنتی به دو دلیل مقدور نبوده است: یکی ایجاد هزینه های گزاف چاپ و نشر و دیگری ایجاد خلل در طراحی و صفحه بندی نشریه.
- استفاده از دیگر شیوه های ارائه متن، مانند فیلم و صوت موجب تلطیف فضای انتقال پیام می شود. ضمن این که پذیرش پیام را آسان خواهد ساخت. زیرا مدرکی عینی برای ادعای خود ارائه کرده ایم.
- تغییرات در شیوه های صفحه بندی نیز از مهمترین تفاوت های روزنامه نگاری آنلاین با سنتی است. در روزنامه نگاری سنتی در صفحه بندی دقت زیادی صورت می گرفت. زیرا تا شماره بعدی این نشریه و یا حتی برای همیشه، این چینش در معرض دید قرار داشت. اما این کار در روزنامه نگاری آنلاین دستخوش تغییر شد. در واقع هر لحظه می توان چینش صفحات و برجسته سازی مطالب را تغییر داد. تعداد صفحات نیز بر اساس تعداد مطالب قابل تغییر است.
- حذف سوتیتر، نیم تیتر، روتیتر نیز از جمله تغییراتی است که در روزنامه نگاری آنلاین رخ داده است. مسأله ای که از نقاط قوت روزنامه نگاری سنتی برای «برجسته سازی» مطالب استفاده می شده است.

نتیجه گیری

در پایان می توان گفت که ظهور سایبرژورنالیسم نتوانسته است به طور کامل جایگاه روزنامه نگاری سنتی را به خطر اندازد. با ظهور رسانه هایی مانند تلویزیون و رادیو، گفته می شد که زمان مرگ روزنامه نگاری سنتی فرا رسیده است. اما با تغییر جایگاه روزنامه نگاری سنتی از ارائه خبر صرف به تحلیل و تشریح رویدادها، حیات این نوع روزنامه نگاری ادامه یافت. بنابراین می توان بیان کرد که هنوز تحلیل و تفسیر و تشریح رویدادها در انحصار روزنامه نگاری سنتی قرار دارد و حتی روزنامه نگاری آنلاین نیز نتوانسته است که این عرصه را از آن خود کند. بنابراین روزنامه نگاری آنلاین تنها توانسته است که در کنار رادیو و تلویزیون به ارائه سریع اخبار و اطلاعات بپردازد. البته دارای مزیت مهمی نسبت به رادیو و تلویزیون است. این مزیت در واقع به «ماندگاری پیام» اشاره دارد.

منابع:

مولانا، حمید (۱۳۵۹) سیر ارتباطات اجتماعی در ایران، تهران، انتشارات دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی
محیط طباطبایی (بی تا) تاریخ روزنامه نگاری، تهران
پروین، ناصرالدین (۱۳۷۷) تاریخ روزنامه نگاری ایرانیان و دیگر پارسی نویسان، تهران، مرکز نشر دانشگاهی
بدیعی، نعیم و قندی، حسین (۱۳۸۰) روزنامه نگاری نوین، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی
شکرخواه، یونس (۱۳۸۴) روزنامه نگاری سایبر، تهران، انتشارات ثانیه
شکرخواه، یونس (۱۳۸۱) خبرنویسی مدرن، تهران، انتشارات خجسته
مسعودی، امید (۱۳۸۲) مبانی نگارش رسانه ای، تهران، انتشارات خجسته

نوبت دوم
آگهی مناقصه عمومی
مرحله دوم
واگذاری امور خدمات شهری شهرداری یزد
شهرداری یزد در نظر دارد براساس مجوز مورخ ۸۶/۱/۱۹ شورای اسلامی شهر و به منظور استفاده از توان ابزاری و مدیریتی بخش خصوصی در انجام امور خدمات شهری شامل عملیات جمع آوری و حمل پسماند (زباله) و رفت و روب معابر شهری از بین شرکتهایی که در این زمینه دارای تجربه و سوابق کاری و دارای مجوز رسمی و صلاحیت از سازمان مدیریت یا اداره کل کار و امور اجتماعی در سال ۱۳۸۶ می باشند نسبت به انتخاب پیمانکار ذیصلاح اقدام نماید.
لذا در صورت تمایل جهت اخذ اسناد و مدارک شرکت در مناقصه حداکثر تا پایان وقت اداری ۸۶/۳/۲۲ به نشانی یزد، میدان آزادی، شهرداری مرکزی، واحد امور قراردادها مراجعه نمایند.
ضمناً برای کسب اطلاعات بیشتر شماره تلفن ۷۲۵۱۰۷۱-۰۳۵۱ حوزه معاونت خدمات شهری شهرداری یزد آماده پاسخگویی می باشد.
«روابط عمومی شهرداری یزد»

بسمه تعالی
شرکت توزیع نیروی برق استان قزوین
آگهی مناقصه عمومی
شماره ۸۶/۲۲۸
شرکت توزیع نیروی برق استان قزوین درنظر دارد ۳۰۰ اصله پایه روشنایی معابر ۱۲ متری ۸ وجهی گالوانیزه مورد نیاز خود را از طریق مناقصه خریداری نماید. لذا کلیه تولیدکنندگان واجد شرایط می توانند پس از چاپ آگهی به مدت ۱۰ روز در ساعات اداری برای خرید اسناد و شرایط مناقصه به مبلغ ۲۰۰۰۰۰ ریال به نشانی قزوین - ابتدای خیابان طالقانی - جنب خیابان «کم آباد - شرکت توزیع نیروی برق استان قزوین - طبقه دوم - امور تدارکات مراجعه و یا از طریق سایت اینترنتی این شرکت به نشانی www.qazvin-ed.co.ir دریافت نمایند.
دفتر روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان قزوین

آگهی مزایده
شرکتی در نظر دارد کالاهای مازاد بر نیاز خود را شامل ورق و فلزات آهنی از طریق مزایده به فروش برساند
متقاضیان می توانند مبلغ ۱۵۰/۰۰۰ ریال به حساب جاری شماره ۲۷۹۵ نزد بانک ملی ایران شعبه تعمیرات توانیر فردیس کرج واریز و برای دریافت اسناد مزایده به مدت ۹ روز پس از درج آگهی به نشانی کرج - کیلومتر ۷ جاده ملارد - ضلع شمالی نیروگاه منتظر قائم - خیابان نیروگاه - شرکت تعمیرات نیروگاهی ایران - دفتر هماهنگی تدارکات و بازرگانی مراجعه نمایند. بدیهی است هزینه درج آگهی بعهده برنده مزایده می باشد.
تلفن تماس: ۶۶۳۱۹۴۷-۰۲۶۱

نوبت دوم
بیمه ایران
آگهی مناقصه عمومی (نوبت دوم)
شرکت سهامی بیمه ایران در نظر دارد خدمات نیرو در امر انتظامی، حفاظتی و مراقبتی خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی خریداری نماید.
متقاضیان می توانند جهت دریافت برگ شرایط شرکت در مناقصه به همراه معرفی نامه به دبیرخانه کمیسیون معاملات واقع در خیابان سعدی شمالی کوچه سه ساختمان شرکت سهامی بیمه ایران طبقه پنجم مراجعه و حداکثر تا ساعت ۱۴ شنبه مورخ ۸۶/۳/۲۶ نسبت به تحویل پیشنهاد خود در پاکت دربسته و ممهور فقط به دبیرخانه کمیسیون اقدام و رسید اخذ نمایند.
جلسه کمیسیون مناقصه راس ساعت ۱۰ صبح روز یکشنبه مورخ ۸۶/۳/۲۷ در مکان مذکور تشکیل می گردد و حضور پیشنهاددهندگان در این جلسه بلامانع می باشد.
ضمناً سپرده شرکت در مناقصه مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.
شرکت در رد یا قبول کلیه پیشنهادات مختار است.
شرکت سهامی بیمه ایران
کمیسیون معاملات

بسمه تعالی
آگهی مناقصه عمومی
نوبت دوم
شماره م/۶/۸۶
شرکت آب و فاضلاب استان گیلان درنظر دارد کالاهای مورد نیاز زیر را از طریق مناقصه عمومی خریداری نماید. لذا از کلیه تولیدکنندگان و فروشندگان معتبر دعوت می شود برای دریافت اسناد مناقصه و شرایط شرکت در مناقصه از تاریخ درج آگهی به مدت ۷ روز به امور بازرگانی شرکت واقع در رشت - خیابان حافظ - جنب پارک قدس مراجعه و در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۳۲۳۰۵۰۴-۰۱۳۱ و فاکس: ۳۲۲۶۳۵۷ تماس حاصل نمایند.
۱- یک دستگاه کنتور الکترومغناطیسی برای آبهای آلوده
۲- یک دستگاه کلرزن گازی، چهار دستگاه کلرسنج، یک دستگاه کدورت سنج و ... برای آبهای تالاب
نشانی سایت اینترنتی شرکت آب و فاضلاب شهری گیلان:
WWW.ahfa-guilan.com
شرکت آب و فاضلاب استان گیلان

خلاصه آگهی مزایده
اداره اوقاف و امور خیریه شهرستان دماوند درنظر دارد یک باب نانوایی و یک باب رستوران واقع در محدوده امامزاده هاشم (ع) دماوند را از طریق مزایده با اجاره ماهیانه پایه هر کدام به مبلغ ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال بدون اخذ سرقفلی برای مدت یک سال به اجاره واگذار نماید.
متقاضیان می توانند برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن های ۵۲۲۵۹۶۷ و ۵۲۲۲۶۶۷-۰۲۲۱ تماس حاصل و یا به اداره اوقاف و امور خیریه دماوند مراجعه نمایند.
مهلت تحویل تقاضا حداکثر تا پایان وقت اداری روز سه شنبه مورخ ۸۶/۳/۲۹ خواهد بود.
سیدجواد بطحائی
سرپرست اداره اوقاف و امور خیریه دماوند

آگهی مزایده
بدینوسیله به اطلاع می رساند شرکت سیمرغ واحد ۲ اصفهان درنظر دارد کود استحصالی مرغهای تخمگذار خود را واقع در کیلومتر ۱۶ جاده زیار قریه دشتی از طریق مزایده به فروش برساند. متقاضیانی که مایل به خرید هستند می توانند برای کسب اطلاعات بیشتر و شرایط شرکت در مزایده از تاریخ نشر آگهی حداکثر به مدت ۱۰ روز به نشانی اصفهان، چهارباغ پائین، ایستگاه حاج محمد علی امور بازرگانی شرکت سیمرغ مراجعه نمایند.
تلفنهای تماس: ۵۷ و ۲۲۲۱۰۵۰-۰۳۱۱
شرکت سیمرغ واحد ۲ اصفهان

نوبت اول
شرکت نفت فلات قاره ایران
آگهی مناقصه عمومی
مناقصه شماره: FLP-8530019-FL/SZ
شرکت نفت فلات قاره ایران در نظر دارد پنج فلم آویزه لوله مغزی را از طریق مناقصه عمومی خریداری نماید. متقاضیان می توانند پس از درج اولین آگهی از طریق سایت شرکت نفت فلات قاره ایران WWW.IOOC.CO.IR یا به آدرس: تهران- خیابان ولیعصر (عج) نرسیده به تقاطع شهید مدرس خیابان تورج شماره ۳۸ طبقه ششم اتاق ۱۳-۶ جهت اخذ اطلاعات اقدام نمایند.
شماره تلفن: ۲۳۹۴۲۶۵۹
شماره فکس: ۲۲۶۶۴۲۵۱/۲۲۶۶۴۲۵۰
آدرس ایمیل: MPD@IOOC.CO.IR
روابط عمومی شرکت نفت فلات قاره ایران

فراخوان شناسایی پیمانکاران
شرکت آب و فاضلاب جنوب شرقی استان تهران
موضوع: شناسایی پیمانکاران برای احداث سیستم آب شیرین کن شهر قرچک به روش اسمز معکوس (RO)
شرکت آب و فاضلاب جنوب شرقی استان تهران درنظر دارد نسبت به شناسایی پیمانکاران سیستم های آب شیرین کن به روش RO برای شهر قرچک در محدوده شهرستان ورامین از طریق فراخوان عمومی اقدام نماید.
لذا از تمامی شرکت های دارای تخصص مربوطه با ظرفیت و پایه مجاز ۳، که در قالب قراردادهای پیمانی BOT، BOO، DBO، EPC و یا سایر روشهای قراردادی، اقدام به اجرای سیستم های «RO» نموده اند، دعوت می شود تقاضای کتبی خود را به همراه سوابق کاری، اسامی شرکت، تعداد ماشین آلات، تجهیزات و پرسنل فنی خود را حداکثر یک هفته (۷ روز) پس از درج آگهی به نشانی ورامین - مجتمع ادارات - خیابان دولت شرکت آب و فاضلاب جنوب شرقی استان تهران امور بازرگانی و قراردادها ارسال و یا برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۱۵-۲۲۷۰۰۱-۰۲۹۱ تماس حاصل نمایند. بدیهی است شرکت آبفای جنوب شرقی استان تهران پس از بررسی اسناد و مدارک واصله از شرکتهای واجد شرایط دعوت به عمل خواهد آورد. شایان ذکر است انجام مناقصه در صورت پایدار شدن اعتبار و پس از مبادله موافقتنامه طرح با سازمان مدیریت و برنامه ریزی خواهد بود ضمناً هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.
شرکت آب و فاضلاب جنوب شرقی استان تهران

نوبت دوم
تجدید آگهی مناقصه
سازمان: اداره کل بنادر و کشتیرانی استان سیستان و بلوچستان
موضوع مناقصه: (نوع و مقدار کالا یا خدمات): خرید سوئیچ مرکز تلفن بندر شهید بهشتی مربوط به اداره کل بنادر و کشتیرانی استان سیستان و بلوچستان
مهلت فروش اسناد: ده روز از تاریخ درج دومین آگهی در روزنامه کثیرالانتشار «ایران»
محل فروش و تحویل اسناد: دفتر حقوقی و قراردادها اداره کل بنادر و کشتیرانی استان سیستان و بلوچستان
مبلغ فروش اسناد: ۵۰/۰۰۰ ریال (پنجاه هزار ریال)
هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود و این اداره کل در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.
برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۲۲۲۱۵۰۰-۰۵۴۵ یا به محل دریافت اسناد و یا سایت WWW.IRANBIDS.COM رجوع کنید.